

Становище относно Проект на Закон за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.

Настоящото становище се изготвя съгласно ЗФСАКМ, който изисква Фискалният съвет да изготвя мотивирани становища по стратегически и други документи, относими към спазването на числовите фискални правила. Обхватът на тези документи обикновено се ограничава най-вече до проектите на закони за държавния бюджет и за бюджетите на ДОО и НЗОК, а съответно и до отчетите за тяхното изпълнение.

Съгласно чл. 7, ал. (1) от ЗПФ внасянето на държавния бюджет в Народното събрание се организира и ръководи от Министерския съвет чрез министъра на финансите. В тази своя разпоредба ЗПФ не прави разграничение между редовно и служебно правителство. След внасянето на проекта на бюджет, народните представители разполагат с възможността между първо и второ четене да правят предложения за изменения.

При последните две по-съществени предложения за изменения на Закона за държавния бюджет, внесени съответно през юли 2021 г. и през юни 2022 г., се наблюдава завишаване на държавните разходи спрямо разчетите на Министерството на финансите. През предходната година актуализацията беше иницирана от служебно правителство, а през текущата – от редовно. Наличието на „плаващи“ мнозинства по отделни политики вместо на категорично изявено такова се яви фактор за утвърждаването на повече мерки и съответно за нарастването на

държавните разходи. От своя страна, тази тенденция има изразено негативно влияние върху фискалната устойчивост.

Настоящият проект на Закон от Министерството на финансите няма аналог. Чрез него се реализира удължаване на разпоредбите на ЗДБРБ за 2022 г. през 2023 г., но без да се внасят изменения в самия ЗДБРБ за 2022 г. или да се предлага ЗДБРБ за 2023 г. Съгласно чл. 87, ал. (1) от ЗПФ при неприемане на бюджет до началото на годината, приходите на бюджета се събират в съответствие с действащите закони, а извършването на разходите и предоставянето на трансфери е в размер не по-голям от размера им за същия период на предходната година. Този принцип е реализиран и чрез Проекта на Закон за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.

Фискалният съвет е фокусиран най-вече върху мониторинг относно спазването на числовите фискални правила. При предложението за проект на Закон за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г. не може да бъде осъществен анализ в такова направление.

Следва да се подчертае, че при равни други условия, запазването на разходите в размера на предходната година при очаквания най-малко за номинален растеж на икономиката, би довело до понижаване на всички показатели, измервани като дял от БВП (водещи, сред които са дефицит, разходи, дълг). Подобна тенденция означава положително влияние върху фискалната устойчивост. Съветът е на мнение обаче, че без структурни реформи фискалната консолидация би се реализирала в рамките на твърде продължителен период от време.

С оглед гореизложеното Фискалният съвет съгласува в рамките на своята компетенция предложението за проект на Закон за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ:

ПРОФ. Д-Р БОРИС ГРОЗДАНОВ